

platí předpis § 151 plat. zákona od 1. ledna 1930 bez ohledu na to, zda odpočivné požitky podle zák. č. 70/1930 Sb. byly osobám těm již fakticky přiznány, či nikoli. Pak ovšem platí předpis § 151 platového zákona vzhledem k tomu, že st-l je narozen podle spisů správních v roce 1860, od 1. ledna 1930 i na st-le a měl tedy st-l právo dovolati se podle § 151 odst. 2 platového zákona rozhodnutí úřadu ústředního, t. j. ministerstva financí.

Je tedy stížnost podaná k nss-u nepřipustná, ježto však st-l byl k podání stížnosti té sveden nesprávným právním poučením, jehož se mu v nař. rozhodnutí dostalo v ten rozum, že rozhodnutí to je rozhodnutím konečným, nezbylo než nař. rozhodnutí pro tuto podstatnou vadu řízení správního zrušiti podle § 6 zák. o ss.

Č. 11.492.

Váleční poškození: Důchod předků — věty jako u Boh. A 7194/28 a 11.201/34.

(Nález ze dne 23. října 1934 č. 17.082.)

Věc: Jan B. v H. proti ministerstvu sociální péče o důchod předků.

Výrok: Nař. rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: Nař. rozhodnutím zamítlo ministerstvo stížnost Jana B. do výměru zemského úřadu pro péči o válečné poškozence v Praze z 23. března 1932, kterým přihláška jmenovaného o důchod předků byla jako opožděná odmítnuta, a potvrdilo napadený výměr. V důvodech uvedeno: »Pozůstalí po vojínech, kteří ve službě vojenské, konané za války světové, padli, zemřeli nebo se stali nezvěstnými, měli uplatniti nárok na důchod válečných poškozenců (vdovský i sirotčí a předků) podle § 28 odst. 1 zák. z 20. února 1920 č. 142 Sb., ve spojení s Šem 1 zák. č. 310/21 Sb. a s Šem 1 zák. č. 146/23 Sb., s vlád. nařízeními č. 346/20 Sb. a č. 363/22 Sb., v propadlé lhůtě do 31. prosince 1923. Přihláška, má-li býti uznána, musí býti podána u úřadu povolaného podle § 26 zák. č. 142/20 Sb., t. j. v tuzemsku zpravidla u okresní úřadovny pro péči o válečné poškozence, v zahraničí u příslušného československého zastupitelského úřadu. Byla-li přihláška podána u úřadu nepřislušného, rozhoduje den, kdy došla k úřadu příslušnému (§ 27 zák. č. 142/20). Nárok ve svrchu uvedené lhůtě neuplatněný zanikl promlčením. St-l odvozuje nárok na důchod předků od syna Jana B., který zemřel jako voják světové války 29. září 1914. Podle svrchu citovaných ustanovení měla býti řádná přihláška podána do 31. prosince 1923. Ježto však st-l podal přihlášku teprve 11. března 1932, zanikl možný nárok na důchod promlčením. K námitce st-lově, že přihlášku podal do roka od nastalé neschopnosti k výdělku a tedy ve lhůtě, se poznamenává, že neschopnost předka není událostí nárok na důchod zakládající (vl. nař. č. 346/20 a 363/22), nýbrž pouze jednou z náležitostí podmiňujících přiznání důchodu in concreto. Pro případy, že v době vyhlášení zákona nebyly ještě splněny veškeré podmínky pro přiznání a výplatu důchodu in concreto, stanoví § 29/1 zák. č. 142/20 ve spojení s vl. nař. č. 363/22 k § 29 odst. 1 a 2 pro první uplatňování nároku na důchod lhůtu 3 let

od vyhlášení cit. zákona, t. j. do 16. března 1923 (po př. s modifikací zák. č. 146/23) a připouští výjimku z této lhůty výslovně jen pro případy, kde by poškozenci nemohl býti přiznán nárok na důchod pro překážku §§ 2 a 4 citovaného zákona. Lhůtou 3 let nejsou vázány pouze opětné přihlášky, když uchazeč byl vyloučen při včasném uplatňování z nároku na přiznání důchodu z jiného důvodu než proto, že nebyl uznán válečným poškozencem. Ježto st-1 neprokázal, že přihlášku o důchod v řádné lhůtě u příslušného úřadu podal, nelze o přihlášce meritorně jednati.«

O stížnosti uvážil nss:

Na sporu jest otázka právní, zda událostí nárok zakládající ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o vál. poškozencích, od jejíhož vzniku jest do jednoho roku nárok uplatniti, jest i okolnost, že uchazeč o důchod předků se stal neschopným k výdělku, a tím teprve byly splněny veškeré podmínky pro přiznání tohoto důchodu, neb zde nárok nejpozději do 31. prosince 1923 neuplatněný zanikl promlčením, i když neschopnost k výdělku nastala později a nárok byl ve lhůtě jednoho roku od nastalé neschopnosti uplatněn.

Žal. úřad nezabýval se vůbec věcně žádostí st-lovou, nýbrž prohlásil nárok za promlčený, poněvadž nebyl uplatněn do 31. prosince 1923. Na oporu svého názoru dovolal se jednak ustanovení § 28 odst. 1 zák. č. 142/20 ve spojení s §em 1 zák. č. 310/21 a 146/23, jednak prováděcích nařízení č. 346/20 a 363/22 k § 28 a 29.

Stížnost naproti tomu dovozuje, že výklad, jaký dává žal. úřad ustanovení § 28 zák. o vál. poškozencích, není ve shodě se zákonem, neformuluje však, jak odvodní spis žal. úřadu zdůrazňuje, žádnou námítku, vytýkající neplatnost předpisů vládních nařízení v nař. rozhodnutí citovaných. Má-li se této výtce odvodního spisu snad rozuměti tak, že by bylo stížnost zamítnouti, poněvadž jeden z důvodů, o který jest nař. rozhodnutí opřeno, zůstal stížností neotřesen, nebylo by jí lze dáti za pravdu, neboť, ježto prováděcí nařízení se může pohybovati jen v rámci zákona (§ 55 úst. listiny), stačí úplně, omezuje-li se stížnost na relevování otázky, je-li nař. rozhodnutí ve shodě se zákonem; kdyby tomu tak nebylo, nemohla by tato nezákonnost býti sanována ani případným ustanovením prováděcího nařízení.

Co se věci samé týče, zabýval se nss otázkou dnes spornou již častěji, a to zejména v nál. Boh. A 7194/28 a posledně zevrubně v nál. Boh. A 11.201/34, ve kterých dospěl k úsudku, že 2. odst. § 28 cit. zák. dlužno vykládati ve spojení s prvním jeho odstavcem v ten rozum, že událostí, zakládající nárok, která nastala po vyhlášení zákona, nemíní se za všech okolností pouze úmrtí (nezvěstnost) osoby, od které se odvozuje nárok na důchod předků, nýbrž teprve ona skutečnost, která způsobila vznik nároku (výdělečná nezpůsobilost), a která nemusí spadatí časově před dobu úmrtí (nezvěstnosti) osoby, od které se odvozuje nárok na důchod, a že výklad opačný byl by v rozporu s textací odstavce prvního. V těchž nálezech byl pak vysloven dále právní názor, že předpis § 29 cit. zák. nepostihuje ony nároky, které vznikly, t. j. u nichž nastaly veškeré zákonné podmínky, potřebné pro existenci nároku, teprve po uplynutí tříleté lhůty, vytčené v tomto ustanovení.

Nss setrvává při těchto právních názorech i v tomto případě a odkazuje podle § 44 j. ř. na odůvodnění jich v těchto nálezech obsažené. V posléze citovaném nálezu bylo také zevrubně odůvodněno, že ani ustanovení prov. nař. č. 363/22 Sb. k § 29 nemá ten smysl, jak si je žal. úřad ve svém odvodním spise vykládá.

Žal. úřad, vycházející z právního názoru, že přihláška st-le jest opožděná jen z toho důvodu, že byla podána po 31. prosinci 1923, a že nárok uplatněný v ní na důchod předků proto již zanikl, odmítl přihlášku jen z tohoto formálního důvodu, a důsledkem toho se přihláškou dále již nezabýval a jiné zákonné předpoklady nároku nezkoumal. Ježto však jeho právní názor, na kterém spočívá nař. rozhodnutí, nelze shledati shodným se zákonem, bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.493.

V á l e č n í p o š k o z e n c i: Nárok na důchod vdovský a sirotčí je nárokem samostatným, který dlužno samostatně uplatňovati ve lhůtě stanovené §em 28 odst. 2 zák. č. 142/1920 Sb. a nelze proto jeho uplatnění spatřovati již ve skutečnosti, že zemřelý manžel podal svého času přihlášku o svůj důchod invalidní včas.

(Nález ze dne 23. října 1934 č. 19.758.)

V ě c: Anna P. v M. proti min. soc. péče o důchod vdovský a sirotčí.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem ze 7. prosince 1931 odmítl zem. úřad pro péči o vál. poškozenec v Praze přihlášku st-lčnu o vdovský a sirotčí důchod z těchto důvodů: »... Nárok na důchod uplatňuje se přihláškou, kterou bylo nutno podati nejpozději do 31. prosince 1921, byl-li nárok dán před 1. lednem 1921. Vznikla-li událost zakládající nárok na důchod později, bylo nárok na důchod uplatniti do roku od této události. Nárok neuplatněný v uvedené lhůtě zaniká promlčením. Nárok na důchod odvozuje se od svého manžela Aloise P., který zemřel 15. ledna 1929. Lhůta k přihlášce končila ve Vašem případě podle § 28 zák. č. 142/1920 Sb. dnem 15. ledna 1930. Poněvadž podala jste přihlášku teprve dne 25. srpna 1930, zanikl Váš nárok.«

Ve stížnosti podané do tohoto výměru dovozovala st-lka, že zemřelý její manžel, byv uznán sociálně-lékařskou prohlídkou, provedenou v M. dne 25. června 1920, válečným invalidou, hlásil se v červnu neb v červenci 1920 u tehdejší okr. úřadovny pro péči o vál. poškozenec v M. o důchod invalidní. Touto přihláškou byl prý také implicitně uplatněn nárok st-lčn na důchod vdovský a sirotčí. Min. soc. péče zamítlo stížnost nař. rozhodnutím.

Rozhoduje o stížnosti, podané na toto rozhodnutí, uvážil nss toto:

Žal. úřad odmítl nárok st-lkou vznesený jako opožděný proto, že nebyl uplatněn v jednorroční lhůtě, stanovené §em 28 odst. 2 zák. č. 142/1920 Sb., která skončila 15. ledna 1930, kdežto st-lka podala svou přihlášku teprve dne 25. srpna 1930.